

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 25. 1. 2006
KOM(2006) 21 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

TEMATICKÁ STRATÉGIA PRE POTRAVINOVÚ BEZPEČNOSŤ

**Podpora programu potravinovej bezpečnosti v záujme dosiahnutia miléniových
rozvojových cieľov**

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Kontext.....	4
2.1.	Analýza témy	4
2.2.	Stanovený politický rámec.....	5
2.3.	Minulé skúsenosti/získané poznatky.....	6
2.4.	Odôvodnenie tematického prístupu.....	6
3.	Tematický program	7
3.1.	Rozsah pôsobnosti (vrátane geografickej pôsobnosti).....	7
3.2.	Zásady programovania	7
3.3.	Ciele	9
3.4.	Strategické priority.....	9
3.5.	Strategické priority na podporu dodávky medzinárodných verejných statkov a financovania globálnych programov.....	9
3.5.1.	Medzinárodné verejné statky (MVS).....	9
3.5.2.	Globálne (a kontinentálne) programy	9
3.5.3.	Presadzovanie stanovísk a podpora globálneho programu potravinovej bezpečnosti.	10
3.6.	Riešenie potravinovej neistoty vo výnimočných situáciách transformácie a nestability štátu	10
3.7.	Presadzovanie inovačných politík a stratégií	11
3.8.	Príjemcovia	12
3.9.	Realizačný partneri tematického programu	12
	PRÍLOHY.....	14

OZNÁMENIE KOMISIE RADE A EURÓPSKEMU PARLAMENTU

TEMATICKÁ STRATÉGIA PRE POTRAVINOVÚ BEZPEČNOSŤ

Podpora programu potravinovej bezpečnosti v záujme dosiahnutia miléniových rozvojových cieľov

1. ÚVOD

Európska komisia, v snahe zracionalizovať a zjednodušiť súčasný legislatívny rámec upravujúci vonkajšie činnosti Spoločenstva, navrhla súbor šiestich nových nástrojov v rámci finančných výhľadov na roky 2007 až 2013. Tri z týchto nástrojov (pre humanitárnu pomoc, stabilitu a makrofinančnú pomoc) sú horizontálneho charakteru a zodpovedajú konkrétnym potrebám a okolnostiam. Ďalšie tri (pre predvstupovú pomoc, podporu politiky európskeho susedstva a partnerstva, ako aj rozvojovú spoluprácu a hospodársku spoluprácu) sú určené na implementáciu špecifických politík a majú vymedzenú geografickú pôsobnosť. Tieto nástroje v budúcnosti poskytnú základné legislatívne akty pre výdavky Spoločenstva na podporu programov vonkajšej spolupráce vrátane tematických programov a medzi iným nahradia existujúce tematické nariadenia.

Jedným zo siedmich tematických programov, ktoré určila Komisia¹ je tematický program potravinovej bezpečnosti. Jeho právnym základom bude Nástroj rozvojovej spolupráce a hospodárskej spolupráce a Nástroj európskeho susedstva a partnerstva. Podľa oznámenia Komisie o nástrojoch pre vonkajšiu pomoc v rámci budúcej finančnej perspektívy na roky 2007 – 2013 [KOM(2004) 626] bude všetka potravinová pomoc humanitárneho charakteru zahrnutá do Nástroja humanitárnej pomoci a nebude sa riešiť v rámci samostatného tematického financovania.

Tematické programy, v súlade s týmito návrhmi, poskytujú význačnú pridanú hodnotu a zahŕňujú činnosti dopĺňajúce geografické programy, ktoré naďalej zostávajú prvotným rámcom pre spoluprácu Spoločenstva s tretími krajinami.

Komisia sa zaviazala vstúpiť do diskusie s Európskym parlamentom a Radou o rozsahu pôsobnosti, cieľoch a prioritách každého tematického programu na základe úradných oznámení obom inštitúciám. Výsledok tohto procesu poskytne politické usmernenia pre následné etapy programovania, najmä tematické strategické dokumenty, ktoré sa majú vypracovať v súlade s ustanoveniami uvedených nástrojov.

¹ Pozri oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu „Vonkajšie činnosti prostredníctvom tematických programov v rámci budúcich finančných perspektív na roky 2007 – 2013“ - KOM(2005) 324, 3.8.2005.

2. KONTEXT

2.1. Analýza témy

Vyriešenie potravinovej neistoty², ktoré je zakotvené do prvého miléniového rozvojového cieľa (v rokoch 1990 až 2015 znížiť počet ľudí trpiacich hladom na polovicu), je úplne opodstatnené. V súčasnosti sa odhaduje, že v rozvojovom svete trpí 815 miliónov ľudí „chronickou“ potravinovou neistotou a ďalších 5 – 10 % obyvateľstva je ohrozených „akútnou“ potravinovou neistotou spôsobenou prírodnými alebo človekom vyvolanými krízami. Napriek pokroku v zmiernovaní hladu na globálnej úrovni, zostáva cieľ MRC 1 aj naďalej nedostihnuteľný v subsaharskej Afrike, kde pretrvávajúcu potravinovú neistotu zhoršuje opakujúca sa politická nestabilita.

Prepojenia medzi potravinovou neistotou a konfliktom, zlým systémom správy a pandémiou HIV/AIDS v Afrike nastoľujú vážne výzvy pre vnútroštátne vlády, darcov a rovnako aj pre občiansku spoločnosť. Primeraný príjem potravy predstavuje závažný problém, ako to dokazuje globálny rozsah „skrytého hladu“, to znamená nedostatku vitamínov a minerálov vzhľadom na nutričné požiadavky. Primeranosť príjmu potravy ovplyvňuje celý rad faktorov, vrátane rozdeľovania potravy v rámci domácnosti, spôsobov, akým matky krmia deti, prípravy jedla a kvality a bezpečnosti potravín, vody a hygieny. Potravinová neistota sa obvykle zvyšuje v dôsledku znehodnocovania životného prostredia, zlých výrobných systémov, zle fungujúcich trhov a obmedzenej kapacity ľudských zdrojov a spája sa aj s nerovnosťou, spoločne so sociálnymi nárokmi na jedlo ovplyvnenými pohlavím, vekom a etnickou príslušnosťou. Existujú dôkazy o tom, že hlad sa prevažne vyskytuje vo vidieckych oblastiach, kde prevláda nedostatočný ekonomický a fyzický prístup k potrave. Potravinová neistota sa však s narastajúcou mestskou chudobou zvyšuje aj v mestských oblastiach a nie je možné ju prehliadať.

Potravinová neistota, ktorá je jednak príčinou a jednak dôsledkom absolútnej chudoby, nie je dostatočne zohľadňovaná ako rozvojový cieľ ani ako ukazovateľ hospodárskeho a sociálneho pokroku. Často sa úzko spája s krátkodobými opatreniami ako je dodávka potravinovej pomoci alebo zvyšovanie zásob potravín, pričom sa neberie do úvahy jej viacerozmerý charakter. Jej riešenie nie je cieľom, ktorý by bol dostatočne integrovaný/zohľadňovaný v dlhodobých vnútroštátnych rozvojových stratégiách. Za pozitívum možno považovať fakt, že druhá generácia stratégií na znižovanie chudoby viac zohľadňuje potravinovú bezpečnosť, nakoľko vlády jednotlivých krajín si čoraz viac uvedomujú dôležitosť zavedenia vnútroštátnych stratégií a programov.

V posledných rokoch vyšlo najavo, že kľúčový problém v plnení cieľov v oblasti potravinovej bezpečnosti sa objavuje v krízových situáciách, obzvlášť tých, ktoré majú zložitý a zdĺhavý charakter, v prípade politickej nestability a v transformujúcich sa krajinách. Globálna situácia, pokiaľ ide o potravinovú neistotu poukazuje na celý rad ohrozených a nestabilných štátov, ktoré nemajú kapacitu ani vhodný inštitucionálny rámec, aby mohli implementovať dlhodobé stratégie, keď čelia rozvinutým krízam. V roku 2005 43 krajín čelilo závažnému nedostatku potravín, z toho 23 v Afrike a ostatné v Ázii a Latinskej Amerike. Rozsah a opakovanie

² Potravinovú bezpečnosť je možné definovať ako stav, kedy majú všetci ľudia kedykoľvek fyzický a ekonomický prístup k dostatočnej, bezpečnej a výživnej potrave, ktorá splňa ich výživové potreby a potravinové preferencie pre aktívny a zdravý život“ Rímska deklarácia o svetovej potravinovej bezpečnosti a akčný plán Svetového potravinového summitu. FAO, 1996.

problému vyžaduje nový dlhodobý štrukturálny prístup k riešeniu základných príčin potravinovej neistoty.

2.2. Stanovený politický rámec

Politika potravinovej bezpečnosti ES ustanovená v roku 1996 v rámci nariadenia Rady (ES) č. 1292/96 pokračuje v usmerňovaní akcie Komisie v boji proti hladu. Politika sa vyvinula z jednoduchej dodávky potravinovej pomoci až po podporu širokých stratégií potravinovej bezpečnosti na vnútroštátnej, regionálnej a globálnej úrovni, kde potravinová pomoc nie je viazaná a je nástrojom obmedzeným na naliehavé situácie.

ES je popredným medzinárodným darcom v oblasti potravinovej bezpečnosti (od roku 1996 bolo z rozpočtovej položky potravinová bezpečnosť pridelených 4,9 miliárd eur, to znamená ročne v priemere 500 miliónov eur), pričom jeho pomoc reaguje na rôzne fázy transformácie v: (i) krajinách v stave krízy alebo po kríze; (ii) krajinách, ktoré trpia chronickou potravinovou neistotou a (iii) transformujúcich sa krajinách. ES sa tiež aktívne zapája do medzinárodnej politickej diskusie, napríklad, o obchode a potravinovej pomoci (WTO, Dohovor o potravinovej pomoci, Poradný podvýbor FAO pre nakladanie s prebytkami) a je popredným darcom v poľnohospodárskom výskume na svetovej (Konzultačná skupina pre medzinárodný poľnohospodársky výskum – CGIAR), ako aj regionálnej (najmä v Afrike) a vnútroštátnej úrovni.

Politika ES zdôrazňuje ústrednú úlohu vnútroštátnych stratégií na zmiernenie chudoby s cieľom dosiahnuť dlhodobú potravinovú bezpečnosť a potrebu zamerať sa na hlad ako na prvú prioritu v boji proti chudobe. Uznáva tiež, že potravinová bezpečnosť môže byť veľmi nestabilná a dokonca aj prechodná kríza môže spustiť chronické potravinové problémy, nakoľko aktíva sa rýchlo vyčerpajú a ohrozí sa živobytie ľudí.

Vonkajším hodnotením v roku 2004 sa potvrdila platnosť strategického rámca ES pre potravinovú bezpečnosť, ktorý sa preto aplikuje aj na tento tematický program: uvádza sa v ňom, že potravinovú bezpečnosť je možné dosiahnuť iba vtedy, ak sa súčasne rieši dostupnosť potravy, prístup k potrave, kvalita výživy a predchádzanie potravinovým krízam.

V rámci širšieho rámca rozvojovej politiky vyplývajúceho z vyhlásenia o rozvojovej politike z roku 2000, potravinová bezpečnosť zostáva aj naďalej prioritou v „Európskom konsenze o rozvoji“ [KOM(2005) 311], ktorý Komisia prijala v júli 2005 a Rada schválila v novembri 2005.

Stratégia EÚ pre Afriku [KOM(2005) 489], ktorú nedávno schválila Komisia a Rada, opätovne stanovuje dôležitosť riešenia potravinovej bezpečnosti na tomto kontinente ako súčasť rastu a rozvoja poľnohospodárstva v záujme chudobných a tiež zdôrazňuje dôležitosť poľnohospodárskeho výskumu.

Pri prechode od stavu ohrozenia (humanitárnej fázy) k rozvoju je pomoc ES plánovaná v širokom ekonomickom, sociálnom a politickom kontexte definovanom v oznámení ES „Spájanie pomoci, obnovy a rozvoja“³ (Linking Relief, Rehabilitation and Development – LRRD) ako: „*Programy obnovy, ktoré postupne preberajú funkciu jednorazovej*

³ KOM(2001) 153.

pomoci/pomoci v naliehavých situáciách s cieľom stabilizovať ekonomickú a sociálnu situáciu a uľahčiť prechod k strednodobej a dlhodobej rozvojovej stratégii“.

2.3. Minulé skúsenosti/získané poznatky

Okrem potvrdenia platnosti politiky ES sa v nedávnom vonkajšom hodnotení politiky ES a rozpočtovej položky potravinová bezpečnosť (2004) tiež zdôraznila jej význačná pridaná hodnota v porovnaní s inými darcami pre jej zameranie na LRRD, partnerstvo viacerých účastníkov a kombináciu rôznych implementačných nástrojov. V hodnotení tiež boli stanovené oblasti zlepšenia, ktorými sa zaoberá tento tematický program:

- LRRD: systematickejší prístup k LRRD by mohol pomôcť účinnejšie reagovať na dynamický a mnohorozmerný charakter potravinovej neistoty.
- Zameranie sa na chudobu: lepšia integrácia potravinovej bezpečnosti ako prioritnej oblasti do Strategických dokumentov o znižovaní chudoby a Strategických dokumentov ES pre krajiny.
- Politický/strategický rozvoj: širší dialóg a podpora vládam s cieľom zaviesť dlhodobý politický dialóg o potravinovej bezpečnosti.
- Koherentnosť politiky: väčšia koherentnosť na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom integrácie potravinovej bezpečnosti do Strategických dokumentov ES pre krajiny (Country strategy paper – CSP) [a regióny (Regional Strategy Paper – RSP)].

2.4. Odôvodnenie tematického prístupu

Stratégia ES predpokladá integráciu cieľov potravinovej bezpečnosti do dlhodobých a širokých politík a stratégií zmiernenia chudoby. Geografické aj tematické programy prispievajú k plneniu týchto cieľov.

Geografické programy budú štandardným nástrojom implementácie politiky ES v oblasti potravinovej bezpečnosti na celom svete, všade tam, kde je zavedený a kde funguje pracovný rámec spolupráce s vládami. Budúce prídely zdrojov z geografických nástrojov určené pre jednotlivé krajiny budú náležite zohľadňovať úroveň vnútroštátnej potravinovej bezpečnosti. V krajinách, kde je potravinová neistota, môže tematický program podporiť rozvoj politiky s cieľom zabezpečiť, aby bol do vnútroštátnych stratégií na zmiernenie chudoby zakotvený strategický prístup k potravinovej bezpečnosti.

V krízových krajinách, kde je potrebná humanitárna pomoc na záchranu/ochranu životov, sa bude poskytovať pomoc prostredníctvom Nástroja humanitárnej pomoci. Tematický program sa v koordinácii s príslušnými sekciami Komisie bude využívať tam, kde je to v takých situáciách potrebné pri ukončení núdzovej pomoci s cieľom umožniť obnovu a návrat do pôvodného stavu a znížiť ohrozenosť prostredníctvom špecifického zamerania sa na potravinovú bezpečnosť.

V kontexte transformácie celý rad rôznych scenárov odôvodňuje skôr tematickú ako geografickú pomoc. Možno ich zoskupiť do troch všeobecných kategórií:

- Situácie a krajiny, v ktorých by mohlo byť ťažké dohodnúť sa na akciách potravinovej bezpečnosti s partnerskými vládami v dôsledku alternatívnych priorit. Napríklad

potravinová neistota môže byť sústredená v určitých oblastiach (mimo kontroly štátu) alebo medzi určitými skupinami (ľudia presídlení v rámci svojho územia).

- Krajiny, v ktorých bola spolupráca pozastavená alebo nie je zavedený žiadny kooperačný rámec (CSP). Absencia fungujúceho štátu znamená posilnenú úlohu občianskej spoločnosti a mnohostranných organizácií pri účinnom zasahovaní (napríklad Somálsko).
- „Zabudnuté krízy“, v ktorých môže byť náročné zaviesť spoluprácu s vnútroštátnymi vládami prostredníctvom geografických nástrojov.

Na základe uvedeného bude odôvodnenie nového tematického programu zamerané na zabezpečenie:

(i) koherentnosti politiky a kontinuity operácií v celom procese LRRD, (ii) komplementárnosti medzi rôznymi geografickými úrovňami zasahovania prostredníctvom zamerania sa na globálne/kontinentálne problémy a presadzovania inovačných prístupov a (iii) koordinácie, harmonizácie a spojenia sa s rozvojovými partnermi v programe potravinovej bezpečnosti.

3. TEMATICKÝ PROGRAM

3.1. Rozsah pôsobnosti (vrátane geografickej pôsobnosti)

Komisia podľa oznámenia „Vonkajšie činnosti prostredníctvom tematických programov v rámci budúcich finančných perspektív na roky 2007 – 2013“ [KOM(2005) 324] plánuje tematický program, ktorý by mohol „i) podporovať dodávku medzinárodných verejných statkov prostredníctvom priameho prispievania k potravinovej bezpečnosti a financovania globálnych programov, ii) riešiť potravinovú neistotu v krajinách alebo regiónoch, kde buď nie sú žiadne vlády, vlády nemajú kontrolu nad určitými časťami krajiny alebo nefunguje žiadny strategický rámec pre krajinu a iii) presadzovať inovačné politiky a stratégie v oblasti potravinovej bezpečnosti.“

Pôsobnosť programu sa bude odlišovať podľa prvkov:

- Prvý je globálny prvok a ako taký sa zameriava predovšetkým na kontinentálnu, medziregionálnu a regionálnu úroveň s osobitným zameraním na Afriku a ktorúkoľvek inú oblasť, kde sa môže vyskytnúť zhoršená situácia potravinovej bezpečnosti.
- Druhý prvok programu sa bude implementovať hlavne na vnútroštátnej a miestnej úrovni, aby v prípade potreby doplnil geografický nástroj.
- Tretí prvok podporuje inovačné politiky, stratégie a prístupy bez ohľadu na geografickú úroveň, ktorá by mohla byť globálna, regionálna, vnútroštátna alebo miestna.

3.2. Zásady programovania

Tematický program bude programovaný:

- So zreteľom na zásadu **subsidiarity**: okrem dlhodobej štrukturálnej pomoci, ktorá sa má financovať prostredníctvom geografických programov (programovaných prostredníctvom CSP/RSP), s podporou prechodných zásahov v súlade s odôvodnením stanoveným

v oddiele 2.4. Program môže podporovať inovačné projekty pilotného charakteru na regionálnej, vnútroštátnej a miestnej úrovni zamerané na skúšanie nových prístupov a nástrojov.

- S dostatočnou **pružnosťou**, aby reagoval na rýchlo sa meniace prostredie, ako je to v situáciách po kríze riešených v rámci prvkov 2. Môže to vyžadovať prispôsobenie časového rámca pomoci, postupov financovania, typu nástrojov a realizačných partnerov.
- So zameraním na podporu **vlastníctva**, ako aj úlohu a priority regionálnych a kontinentálnych organizácií, ak sa to týka potravinovej bezpečnosti, pričom sa bude navzájom dopĺňať s inými partnermi a nástrojmi.
- So zameraním na podporu **participačného prístupu** pomocou posilňovania partnerstva s organizáciami občianskej spoločnosti hlavne z rozvojových krajín cez organizované siete a profesijné združenia, prostredníctvom strategického dialógu.
- Pri presadzovaní **koherentnosti** na vnútornej a vonkajšej úrovni prostredníctvom: (i) synchronizácie programovania s programovým cyklom CSP/RSP; (ii) tesnej spolupráce s inými sekciami Komisie s cieľom vypracovať a implementovať stratégie LRRD určené jednotlivým krajinám a postupné zavádzanie/rušenie tematického programu; (iii) zabezpečenia politickej a operačnej zhody medzi akciami potravinovej pomoci uskutočnenými v kontexte humanitárnej pomoci v programe potravinovej bezpečnosti; (iv) zapojenia členských štátov EÚ v čo najskoršej etape, s cieľom presadzovať podporu programu EÚ v oblasti potravinovej bezpečnosti; (v) posilňovania vonkajšej koherentnosti a **komplementárnosti** v súlade s Parížskym vyhlásením OECD o účinnosti pomoci. V tejto súvislosti tematický program využije odborné znalosti agentúr OSN a iných medzinárodných organizácií s cieľom presadzovať medzinárodný program potravinovej bezpečnosti a poskytovať medzinárodné verejné statky.
- So zameraním na **najzraniteľnejšie** potravinovo neisté oblasti a skupiny, pričom sa bude vychádzať z hodnotení potravinovej bezpečnosti a koordinácie s inými záujmovými skupinami.
- Pri zabezpečení **trvalej udržateľnosti** podporovaných akcií, vrátane ich vplyvu na miestnu a regionálnu spoločnosť, hospodárstvo a životné prostredie.
- Po prerokovaní vo výboroch Komisia rozhodne o štvorročných (2007–2010) a následne aj trojročných (2011–2013) tematických strategických dokumentoch (programových dokumentoch).
- Na základe tohto viacročného programovania vypracuje Komisia ročné akčné programy, v ktorých sa stanovujú prioritné akcie, ktoré sa majú podporovať, špecifické ciele, očakávané výsledky ako aj indikatívne čiastky.
- Program sa bude vykonávať v súlade s reformou riadenia vonkajšej pomoci z roku 2000, ktorá, medzi iným, v prípade potreby počítá s prevodom riadiacich zodpovedností na delegácie.
- Pokiaľ ide o strednodobé skúmanie, vonkajšie hodnotenie operácií sa vykoná počas prvého trojročného obdobia (2007–2009) s cieľom poskytnúť vstupné údaje na prípravu druhého

tematickeho strategického dokumentu (2011–2013). Správy budú postúpené členským štátom a Európskemu parlamentu a prediskutujú sa s nimi.

3.3. Ciele

V súlade s novým Vyhlásením EÚ o rozvojovej politike je celkovým cieľom tematickeho programu presadzovanie programu potravinovej bezpečnosti a prispievanie k dosiahnutiu prvého MRC zameraného na odstránenie hladu.

Špecifickým cieľom programu je zlepšiť vplyv politiky potravinovej bezpečnosti ES hlavne na tých najzraniteľnejších, prostredníctvom konzistentného súboru priorít a akcií, ktoré dopĺňajú vnútroštátne programy a zlepšujú ich koherentnosť.

3.4. Strategické priority⁴

Na základe rozsiahlych vnútorných a vonkajších konzultácií bola stanovená celá škála strategických priorít. Konečné určenie prioritnej pomoci bude vychádzať z podrobných hodnotení potrieb vykonaných v spolupráci s príslušnými sekciami v ústredí a v delegáciách.

3.5. Strategické priority na podporu poskytovania medzinárodných verejných statkov a financovania globálnych programov

3.5.1. Medzinárodné verejné statky (MVS)⁵

- Výskum a technologické inovácie s orientáciou na chudobných a dopyt, predovšetkým v poľnohospodárstve (vrátane živočíšnej výroby, lesného hospodárstva, rybolovu a akvakultúry) s výslovným zameraním na potravinovú bezpečnosť. Balík podpory by mal zahŕňať rozširovanie smerom nadol a posilňovanie kapacít regionálnych/vnútroštátnych výskumných inštitúcií.
- Podpora využívania a rozširovania **satelitného zobrazovania** a údajov.
- Rozvoj a odborná príprava **kapacít**.
- Vedecká a technická severojužná a južnojužná **spolupráca v sieti, twinning**.

3.5.2. Globálne (a kontinentálne) programy

Globálne programy sú prostriedkami rozvíjania spoločných prístupov vo všetkých regiónoch v špecifických oblastiach súvisiacich s potravinovou bezpečnosťou:

- **Informačné systémy a systémy včasného varovania pre potravinovú bezpečnosť**, monitorovanie obživy. V globálnych programoch sa bude vypracúvať, skúšať, typizovať a rozširovať metodika a nástroje a podporovať rozvoj kapacít a inštitucionálny rozvoj na regionálnej a vnútroštátnej úrovni.

⁴ Podrobné údaje o strategických prioritách sú uvedené v prílohe 1.

⁵ Ako to definovala Medzinárodná tematická skupina pre globálne verejné statky: Globálne verejné statky riešia problémy, ktoré: i) sú dôležité pre medzinárodné spoločenstvo, ii) nemôžu byť alebo nebudú dostatočne vyriešené jednotlivými krajinami konajúcimi samostatne a preto iii) ich kolektívne riešia vyspelé aj rozvojové krajiny na multilaterálnej báze.

- **Stratégie potravinovej bezpečnosti.** Podpora prostredníctvom globálneho programu pre vlády ochotné vypracovávať stratégie a plány bezpečnosti potravín, predovšetkým keď potravinová bezpečnosť nebola vybraná ako prioritná oblasť pomoci. Tematický program nebude financovať programy potravinovej bezpečnosti, ktoré budú musieť byť podporované prostredníctvom geografických nástrojov.
- **Podpora kontinentálnych a regionálnych programov potravinovej bezpečnosti** v oblastiach so špecifickým významom pre potravinovú bezpečnosť, ako napríklad poľnohospodárstvo, obchod v poľnohospodárstve a trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi, vrátane lesného hospodárstva a rybolovu. Globálne/kontinentálne a regionálne programy sa budú zameriavať na prioritné oblasti, komparatívne výhody a pridanú hodnotu regionálnej/kontinentálnej organizácie a budú dopĺňať, ak to bude relevantné, podporu z geografických nástrojov.
- **Budovanie sietí vysokokvalifikovaných odborníkov na danú oblasť politiky** poskytujúcich fórum a možnosť vzdelávania pre formulovanie a implementáciu politiky/stratégie. **Budovanie sietí organizácií občianskej spoločnosti, združení farmárov a odborov** (južnojužných aj severojužných) s cieľom presadzovať globálny program potravinovej bezpečnosti.

3.5.3. *Presadzovanie stanovísk a podpora globálneho programu potravinovej bezpečnosti*

Komisia bude pokračovať v riešení kľúčových otázok potravinovej bezpečnosti v medzinárodnej diskusii a posilňovať harmonizáciu a spojenie s rozvojovými partnermi a darcami. Obzvlášť dôležité bude silnejšie spojenectvo s organizáciami občianskej spoločnosti.

3.6. **Riešenie potravinovej neistoty vo výnimočných situáciách transformácie a nestability štátu**

Novým „Konsenzom EÚ o rozvoji“ sa jasne stanovuje, že čo sa týka potravinovej bezpečnosti, „osobitná pozornosť sa bude venovať situáciám počas transformácie“. Existuje silné odhodlanie „venovať väčšiu pozornosť chudobnejším krajinám, problematickým partnerstvám a nestabilným a zlyhávajúcim štátom“⁶ s vedomím, že 30 % tých najchudobnejších a potravinovo neistých ľudí žije v nestabilných štátoch.

V cieľových krajinách program poskytne nástroj, ktorý v prechodnom období zabezpečí pokračovanie aktivít financovaných v rámci humanitárneho nástroja pred zavedením dlhodobých aktivít potravinovej bezpečnosti v rámci geografických rozvojových programov. Program v tomto prechodnom období zabezpečí, aby sa potravinová bezpečnosť náležite a včas riešila. Program:

- **zavedie stratégie LRRD určené jednotlivým krajinám** s konkrétnym zameraním na potravinovú bezpečnosť. Prácu na úrovni Komisie bude riadiť stála medzirezortná pracovná Komisia pre LRRD v rámci Komisie, ktorá bude prehodnocovať pohyblivý program a dohliadať na implementáciu LRRD. LRRD vyžaduje pružnosť a rýchle pridelovanie zdrojov;

⁶ Tento pojem sa vzťahuje na problematické partnerstvá a situácie počas krízy a po kríze.

- **zlepši postupné zavádzanie a rušenie** prostredníctvom: (i) podporovania informácií o potravinovej bezpečnosti (pozri prvok 1); (ii) rozvíjania inovačných prístupov (pozri prvok 3); (iii) zdokonaľovania kritérií pre postupné zavádzanie a rušenie a ich zavádzania počínajúc fázou podpory v závislosti od jednotlivých prípadov; (iv) presadzovania silnej koordinácie a (v) zvyšovania informovanosti o prístupe LRRD a vypracovania metodík pre tento prístup.

Navyše, v prípade potravinovej krízy týkajúcej sa niekoľkých krajín v regióne je potrebná regionálna reakcia na doplnenie vnútroštátnych akcií (napríklad, čo sa týka systémov včasného varovania, regionálnych potravinových trhov atď.). V takom prípade regionálny indikatívny program nemusí mať k dispozícii zdroje a tematický program potravinovej bezpečnosti by mohol, ak to bude potrebné, premosť medzeru medzi núdzovou situáciou a rozvojovou pomocou.

Pri navrhovaní konkrétnych činností pre tento prvok sa týmto program budú medziiným uprednostňovať:

- **Stanovenie cieľa (kto):** hodnotenie zraniteľnosti sa bude zameriavať na najviac postihnuté spoločenstvá a zraniteľné skupiny (pozri podrobnosti o príjemcoch v oddiele 3.8).
- **Intervencie (čo):** program sa zameria na: (i) kľúčové investície na ochranu, zachovanie a obnovenie výrobného a spoločenského kapitálu životne dôležitého pre potravinovú bezpečnosť s cieľom umožniť ekonomickú integráciu a dlhodobú obnovu a (ii) riešenie zraniteľnosti v prípade otrasov a posilnenie odolnosti ľudí prostredníctvom podpory prevencie a riadenia kríz.
- **Nástroje a prístupy (ako):** v súlade s politikou potravinovej bezpečnosti ES sa operácie budú financovať hlavne hotovosťou s cieľom stimulovať miestnu výrobu a trhy. V prípade absencie funkčných trhov a alternatív môžu realizační partneri využívať prídely hotovosti na nákup a distribúciu potravín. Spolupráca s miestnymi orgánmi a komunitami bude mať prvoradý význam pri určovaní najvhodnejších foriem pomoci. Bude zabezpečená maximálna koordinácia a harmonizácia s ostatnými darcami.
- **Partneri (s kým):** najdôležitejšími partnermi budú medzinárodné a miestne MVO, miestne orgány kedykoľvek je to možné a v prípade potreby aj agentúry OSN.

3.7. Presadzovanie inovačných politík a stratégií

Tematický program, s cieľom udržať krok s rozvíjajúcimi sa problémami potravinovej bezpečnosti na miestnej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni, môže podporovať rozvoj a skúšanie inovačných, trvalo udržateľných politík, stratégií a prístupov, ktoré si miestne obyvateľstvo vezme za svoje, ako aj rozširovanie najosvedčenejších postupov v oblasti potravinovej bezpečnosti.

Typické intervenčné oblasti by mali zahŕňať: poľnohospodárstvo a hospodárenie s prírodnými zdrojmi; potravinovú bezpečnosť a rozvoj vidieka/miestny rozvoj (vrátane problémov mestských/predmestských oblastí); trvalo udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a prístup k nim vrátane lesného hospodárstva a rybolovu; výživu, demografické a pracovné problémy, migráciu; potravinovú bezpečnosť a zdravie/vzdelávanie (atď.).

Prostredníctvom zamerania sa na inováciu bude program: presadzovať a dopĺňať akcie záujmových skupín občianskej spoločnosti; poskytovať pomoc, ktorá stavia na adaptačných schopnostiach ľudí a ich inovačných riešeniach; podporovať metodickú prácu a akcie zamerané na zníženie zraniteľnosti; umožniť tvorcom politiky skúmať a plánovať nové výzvy v oblasti potravinovej bezpečnosti; zvyšovať potenciál pre reprodukovanie inovácií a ich rozširovanie južnoujužným smerom.

3.8. Príjemcovia

Program sa ako kľúčový nástroj plnenia cieľov potravinovej bezpečnosti zameriava na zmiernenie potravinovej neistoty na celom svete, a preto sa bude týkať **širokej škály príjemcov**. Všetky tri prvky programu budú navrhnuté a implementované s konečným cieľom zlepšiť živobytie a potravinovú bezpečnosť vidieckej a mestskej chudoby, obzvlášť v najviac znevýhodnených skupinách.

V tomto kontexte budú cieľoví príjemcovia pomoci v rámci potravinovej bezpečnosti, najmä zložky 2, patriť do dvoch širokých znevýhodnených skupín: (i) tí, ktorí nie sú sebestační a potrebujú dočasnú podporu na zachovanie svojej existencie (napr., prostredníctvom bezpečnostných sietí) a ii) tí, ktorí potrebujú dočasnú podporu, aby mohli postupne prejsť z absolútnej chudoby a zapojiť sa do produktívnych činností. Všeobecne sa budú uprednostňovať tieto skupiny: deti mladšie ako 5 rokov; spoločenstvá, ktorých príslušníci sú postihnutí HIV/AIDS alebo inými chronickými chorobami; vojnou postihnuté spoločenstvá a skupiny a ľudia presídlení v rámci svojho územia; ženy, najmä ak sú hlavou rodiny; pastieri, drobní farmári a rybári postihnutí potravinovou neistotou; ľudia nevlastiaci pôdu a robotníci na farmách, extrémne chudobní obyvatelia miest.

Program sa tiež zameria na širokú škálu **dočasných príjemcov** prostredníctvom budovania kapacít, vrátane pracovníkov z vnútroštátnych a regionálnych správ, vládnych a mimovládnych inštitúcií, inštitúcií súkromného sektoru atď.

3.9. Realizační partneri tematického programu

Program je určený na prácu s radom rôznych verejných a neštátnych účastníkov. Hlavne v situáciách zlyhania štátu sa pomoc bude opierať o hodnotenia, priority a vlastné iniciatívy miestnych záujmových skupín.

ES podniká konkrétne kroky na presadzovanie strategických partnerstiev s **agentúrami OSN a multilaterálnymi agentúrami** v oblastiach, ktoré koherentne prispievajú k programom potravinovej bezpečnosti ES. Strategické partnerstvá tiež podporujú prácu ES v medzinárodnom politickom dialógu o potravinovej bezpečnosti.

Úloha organizácií občianskej spoločnosti ako partnerov bude mať prvoradý význam vo všetkých zložkách: ako strategických spojencov v presadzovaní stanovísk, ako hlavných partnerov v navrhovaní a implementácii pomoci v stave transformácie a nestability a ako iniciátorov inovácie. Program podporí kapacitu severných a južných MVO zapájať sa do politického dialógu o potravinovej bezpečnosti. Program bude posilňovať spoluprácu medzi MVO a inými neštátnymi účastníkmi, ako aj súkromným a verejným sektorom. Aktívne sa bude presadzovať úloha profesijných združení, odborov a súkromných inštitúcií.

Partnermi programu by v závislosti od konkrétnych situácií mohli byť aj **verejné záujmové skupiny**. **Miestne orgány** hrajú dôležitú úlohu v nestabilných štátoch a pokrízových stavoch.

Kontinentálne, regionálne a vnútroštátne inštitúcie by sa mohli zapájať do globálnych programov so zameraním na dodávku globálnych verejných statkov, ako napríklad výskum a inovácia. Mohol by tu byť tiež priestor pre zapojenie verejných záujmových skupín do presadzovania inovačných politík a stratégií potravinovej bezpečnosti.

ANNEX

ANNEX 1 – PROGRAMME’S STRATEGIC PRIORITIES, BENEFICIARIES AND PARTNERS

1. STRATEGIC PRIORITIES TO SUPPORT THE DELIVERY OF INTERNATIONAL PUBLIC GOODS AND THE FINANCING OF GLOBAL PROGRAMMES

1.1. International Public Goods (IPGs)⁷

- Pro-poor and demand-driven **research and technological innovation**, primarily in agriculture (including livestock, forestry, fisheries/aquaculture) and sustainable management of natural resources, with an explicit focus on food security. International public institutions should be eligible for funding, including in partnership with the private sector. The support package would include downstream dissemination of information and technology as well as best practices and strengthening of capacities of regional/national research institutions. Research themes would include: sustainable agricultural productivity, efficient use of water resources, animal health, nutrition (so-called hidden hunger) market and trade (e.g. dynamics of local and regional markets and prices, Sanitary and Phytosanitary Standards, knowledge dissemination). Research should also contribute to a better understanding of the root causes of food insecurity (social, anthropological, environmental and economic aspects).
- Support for the use and dissemination of **satellite imagery and data**, not only for crop monitoring and early warning systems, but also for food security systems, e.g. including such dimensions as land use and management.
- **Capacity development and training**, such as **distance learning** tools, to expand the reach of research and know-how in remote areas.
- **Networking**: Partnerships with EU research initiatives that are relevant for food security and complementary to those funded by existing programmes (such as the 6th and 7th Research Framework Programmes). North-South and South-South **Scientific and technological networking** of scientists, students, experts, institutes (including twinning) to promote sharing of experiences and foster initiatives on an inter-regional, continental and global scale.

1.2. Global (and continental) programmes

Global programmes are a means of developing common approaches across regions in specific areas relevant to food security. Priorities include:

- **Food security information and early warning systems, livelihood monitoring.** Global programmes will develop, test, standardise and disseminate methodology and tools, and support capacity and institutional development at regional and national level, ensuring consistency and coherence between systems at different levels. Emphasis will be on

⁷ As defined by the International Task Force on Global Public Goods: International public goods address issues that: i) are important to the international community, ii) cannot, or will not, be adequately addressed by individual countries acting alone, and therefore iii) are addressed collectively on a multilateral basis, by both developed and developing countries.

methodologies designed to ensure that the information is made available and is accessible by all. The funding of national systems will however be provided by geographical instruments or governments or other donors. Such programmes will help to harmonise and align donors' approaches, in particular EU Member States. Their implementation will rely both on specialised organisations including UN agencies and on a large platform of expert NGOs and international institutions. The Programme will be instrumental in coordinating and aligning food security information methodologies and systems currently supported by different EC instruments, e.g. in LRRD situations.

- **Food Security Strategies.** Support through a global programme will be provided to governments willing to develop food security strategies and plans, where food security is not selected as a priority area for assistance and in collaboration with international organisations. The Thematic Programme will not fund national food security programmes, which will have to be supported by way of the geographical instruments.
- **Networking of senior policy experts,** providing a forum and at the same time a training opportunity for policy formulation and implementation.
- **Networking of civil society organisations,** to improve their access to information, facilitate sharing of experiences and best practices, and strengthen their advocacy capacity, in particular of women and disadvantaged groups. South-South and North-South networks will be supported. Farmers' associations and trade unions (agricultural labourers) will also be eligible for support, including in twining/collaboration with EU organisations.
- **Support for continental and regional FS programmes,** in fields of specific relevance to food security, such as agriculture, sustainable management of natural resources and agricultural trade in support of regional organisations' priorities. Other themes of relevance could include: commodity chains, diversification within and from agriculture, markets (including capital and labour), access to land and water, HIV-AIDS. Global/continental programmes will focus on the areas of comparative advantage and value added of the regional/continental organisation with a demonstrable impact downstream.

1.3. Advocacy and advancement of the global food security agenda

The Commission will continue to advocate for and address key food security issues in the international debate and foster harmonisation and alignment with developing partners and donors. Particularly important will be a stronger alliance with civil society organisations. Key issues include: (i) the role of food aid in food security (so as to foster a greater international consensus on food aid policies); needs assessments (currently overly food aid-biased); (ii) Poverty Reduction Strategies, pro-poor growth and food security; (iii) trade (international and regional trade have a strong impact on food security); (iv) governance (food security is heavily affected by governance failures); (v) the right to food (as reflected in the Voluntary Guidelines to which the EU subscribes).

2. ADDRESSING FOOD INSECURITY IN EXCEPTIONAL SITUATIONS OF TRANSITION AND STATE FRAGILITY

The new "EU Consensus on Development" clearly states that, where food security is concerned, "particular attention will be paid to transition situations". There is a strong commitment to "paying greater attention to poorer countries, difficult partnerships and fragile

and failed states”⁸, recognising that 30% of the poorest, and food-insecure, people live in fragile states.

The Thematic Programme focuses on the dynamic nature of food insecurity: the transition from relief to rehabilitation and development is rarely a linear one as, due to the high vulnerability of the extreme poor, even a small shock can have a serious adverse effect on their survival capabilities. Failure to address such vulnerability leads to the repeated mobilisation of emergency support when humanitarian conditions deteriorate. Hence, the overriding priority of Food Security support in transition countries will be to address vulnerability to prevent any regression back into crisis by promoting resilience and opportunities for sustainable livelihoods.

In the case of transition from emergency to development, EC aid is conceived within a broad economic, social and political context, defined in the EC Communication on “Linking Relief, Rehabilitation and Development”⁹ as:

“Rehabilitation programmes which gradually take over the relief/emergency aid to stabilise the economic and social situation and to facilitate the transition towards a medium and long term development strategy”.

This definition recognises a gap or “grey zone” between humanitarian assistance, rehabilitation and development. Implementation of the LRRD concept has been rather disappointing so far, particularly because of the nature of the humanitarian and development instruments, and the timing and forms of their application.

Of particular concern is the food security policy response in situations of protracted crises. It is now estimated that 50 million people worldwide live in an area affected by protracted crises lasting for five years or more (e.g. Sudan). The term applies most often where vulnerability is associated with violent conflict or political instability. Moreover, in more recent times, it has been linked to the HIV/AIDS pandemic, which has a disastrous impact on economies already weakened by governance failure and periodic economic and natural shocks.

In the context of transition, a number of different scenarios justify thematic, rather than geographical, assistance. These may be grouped into three broad categories:

- Situations and countries in which it may be difficult to agree on Food Security actions with partner governments owing to alternative priorities. For example, food insecurity may be concentrated in particular areas (out of state control) or among particular groups (Internally Displaced People).
- Countries in which cooperation has been suspended or no cooperation framework (CSP) is in place. The absence of a functioning state means an increased role for civil society and multilateral organisations to intervene effectively (e.g. Somalia).
- “Forgotten crises” in which cooperation with national governments may be difficult to establish through geographical instruments.

⁸ This concept covers difficult partnerships and crisis/post-crisis situations.

⁹ COM(2001) 153.

In all cases EC aid responds to the needs of the most vulnerable and acts as an entry point for more systematic policy dialogue and longer-term cooperation arrangements.

In target countries, the programme will provide an instrument to ensure, during a transition period, the follow-up of activities financed under the humanitarian instrument before the phasing-in of long-term food security activities under geographical development programmes. In this transition period, the Programme will ensure that food security is properly and timely addressed.

Similarly, in the event of a food crisis involving several countries in a region (e.g. as in 2005 in Western Africa), a regional response is required to complement national actions (e.g. on early warning systems, regional food markets, etc.). In such an event, resources may not be available in the Regional Indicative Programme and the FS TP could, if required, bridge the gap between the emergency and the development response.

The need to devise effective criteria for phasing-in and phasing-out different instruments raises the question of how to assess short-term needs (life saving situation) and longer-term needs (life protecting) and identify the right stakeholders. In situations of state failure, the role of local stakeholders, their communities and organisations as partners becomes even more essential.

To respond to the above challenges in exceptional situations, the Programme will:

- **establish LRRD country strategies**, with a specific focus on food security. Work at the Commission level will be steered by a standing LRRD Commission inter-service working group who will review the rolling programme and oversee implementation. LRRD requires flexibility and fast resource allocation. This may mean adapting the timeframe of aid, the financing procedures, the choice of instruments, beneficiaries and implementing partners.
- **Improve phasing-in and phasing-out** by: (i) supporting Food Security information (see component 1); (ii) adopting innovative approaches (see component 3) such as the Integrated Food Security Phase Classification (IFSPC) tool developed by the Somalia Food Security Assessment Unit; (iii) working jointly with the Humanitarian Aid Instrument in order to improve criteria and introduce them as of the planning of the relief phase, on a case by case basis; (iv) promoting effective coordination among international organisations, national and local governments, civil society and beneficiaries; and (v) raising awareness of the LRRD approach.

As indicated earlier, a tough challenge in addressing food insecurity is how to overcome crises in countries marked by conflict and political instability where phases of transition do not follow the linear LRRD approach but often overlap. Examples of countries in protracted¹⁰

¹⁰ Protracted crises can be defined as ‘situations in which large sections of the population face acute threats to life and livelihoods over an extended period, with the state and other governance institutions failing to provide adequate levels of protection or support’. The term has been applied most often where vulnerability is associated with violent conflict or political instability. Moreover, it has been linked to the impact of the HIV/Aids pandemic, which has a disastrous impact on economies already weakened by governance failure and periodic economic and natural shocks.

and complex crisis¹¹ include DRC, Eritrea, Ethiopia, Haiti, Somalia, Sudan, West Bank and Gaza.

Furthermore, in the event of a food crisis involving several countries in a region a regional response is required to complement national actions (e.g. on early warning systems, regional food markets, etc.). In such an event resources may not be available in the Regional Indicative Programme and the FS TP could, if required, bridge the gap between the emergency and the development response.

In devising concrete action for this component, the Programme will prioritise, inter alia, the following:

- **On targeting (who):** vulnerability assessment will focus on the most affected communities and vulnerable groups with lower resilience to shocks, and will be careful to avoid any discrimination that might lead to conflict (see details in chapter 5 on beneficiaries).
- **On aid (what):** very often the relief approach is protracted by the delivery of unconditional transfers of food aid and handouts, while protection and recovery of productive and social assets vital for food security is neglected. Investments are crucial to allow economic integration and longer-term recovery. Concrete examples of aid are: the rehabilitation of local infrastructure combined with productive and social safety nets, improved availability/access to agricultural inputs, non-agricultural income generating activities, etc., addressing vulnerability to shocks and strengthening people's resilience through support for crisis prevention and management.
- **On tools and approaches (how):** in line with the EC FS policy, operations will be financed primarily with cash to stimulate local production and markets. In the absence of functional markets and alternative options, implementing partners may use cash allocations to purchase and distribute food. The time frame of the rehabilitation programmes will have to allow for a gradual consolidation of livelihoods and institutions so as to restart the normal development processes. In this context predictability of support is important. Working together with local authorities and communities will be of paramount importance to identifying the most appropriate types of assistance. The Programme will support by every possible means coordination and harmonisation with other donors' intervention.
- **On partners (with whom):** prime partners will be international and local NGOs, local authorities whenever possible and UN agencies where appropriate.

3. PROMOTING INNOVATIVE POLICIES AND STRATEGIES

In order to keep pace with evolving food security challenges at local, national and regional levels, the Thematic Programme may support the development and testing of innovative sustainable and locally owned policies, strategies, and approaches, as well as dissemination of

¹¹ An increasing number of emergencies are related to conflict and have come to be known as "complex emergencies". The Inter-Agency Standing Committee (IASC) defines a "complex" emergency as: "a humanitarian crisis in a country, region or society where there is a total or considerable breakdown of authority resulting from internal or external conflict and which requires an international response that goes beyond the mandate or capacity of any single agency and/or the ongoing UN country programme". (Source FAO (2004), FAO's Emergency Activities: Technical Handbook Series).

best practices in the field of food security. The areas below have been identified by the Commission as possible fields for intervention; this list is not exhaustive and may be reviewed as needs and situations require.

- Pro-poor growth-orientated agriculture, fisheries/aquaculture and forestry with an emphasis on low-cost, locally owned, sustainable solutions
- Prevention and preparedness strategies to avert food crises or mitigate its effects
- Food security and rural/local development (decentralisation, rural-urban linkages, local development and area-based management are priority areas in the new EU policy statement). Stimulation of the local private sector
- Sustainable management of and access to natural resources (land, water and energy), impact of the degradation of natural resources on household and national food security
- Urban and peri-urban food security, landless food-insecure and income diversification through non-agricultural activities
- Nutrition and the neglected issue of “hidden hunger” (micronutrient deficiencies have an enormous impact on the lives of mothers and children in particular)
- Demographic, labour issues and migration
- Relations between key social issues and food security (safety nets, the HIV-AIDS pandemic, sanitation, the role of education in fostering food security, etc.)
- Gender equity, minorities and ethnic groups usually targeted as extreme poor and food-vulnerable.

Through its focus on innovation the Thematic Programme will:

- promote and complement actions of civil society stakeholders, who are leading players in developing effective aid which has the potential to link relief, rehabilitation and development;
- promote aid that builds on people’s coping capacities, their innovative solutions and supports methodological work and action aimed at reducing vulnerability;
- strengthen the capacity of the Community to engage in effective policy dialogue with developing partners and donors;
- allow policy-makers to research and plan for new food security challenges that might arise in the medium to long term;
- enhance the potential for replication and upscaling of innovations and their South-South dissemination.

4. BENEFICIARIES

Being a key instrument to fulfilling food security objectives, the Programme aims to reduce food insecurity worldwide and therefore will concern a **broad range of beneficiaries**. All three components of the Programme will be designed and implemented with the ultimate aim of improving the livelihoods and food security of the rural and urban poor, especially among the most disadvantaged groups.

In this context, particularly in component 2, food security aid will target beneficiaries belonging to two broad disadvantaged groups: i) those who are not self-reliant and need temporary support (e.g. safety nets), and ii) those who need temporary support to graduate from absolute poverty and engage in productive activities. Priority will be broadly given to the following groups:

- ***Children under the age of 5:*** In 2005, despite abundant global food supplies, at least 150 million children under five were suffering from various forms of malnutrition. The results of childhood malnutrition leave a legacy of underweight children, stunted growth, susceptibility to infections, as well as other physical and cognitive disabilities.
- ***Communities with members suffering from HIV/AIDS or other chronic illnesses:*** HIV/AIDS and other illnesses such as malaria and tuberculosis inflict a heavy burden of care on families, thereby triggering food insecurity. There is often a household trade-off between food and health care provision, as households deplete a limited asset base and exhaust social networks of 'kin and community' to provide care. When the most productive worker dies a household often experiences a food gap.
- ***War-affected communities and Internally Displaced People:*** Aid must target war-affected populations and provide assistance to internally displaced populations, who are often the casualties in a protracted crisis. It must aim at food self-reliance of affected populations.
- ***Women:*** The prevalence of food insecurity particularly applies to women, who, despite their multiple roles as food producers, household managers, care givers and income generators, continue to be the most vulnerable to food insecurity. This prioritisation complements the support of programmes focusing on children under the age of five.
- ***Food-insecure pastoralists, small farmers and fisher folk:*** Aid must support these three groups, who are often the extremely poor and most dependent on a limited asset base.

Landless and farm labourers, urban ultra-poor: These categories are often neglected, but demographic pressure, combined with inadequate and inequitable economic growth, in both Asia and certain African regions, drives increasing numbers of poor out of agriculture.

The Programme will target a broad range of **intermediate beneficiaries** by way of capacity building, including staff from national and regional administrations, governmental and non-governmental institutions, and private sector institutions, etc.

5. IMPLEMENTING PARTNERS OF THE THEMATIC PROGRAMME

The Programme is intended to work with a range of different public and non-state actors, at global, national and local level. In particular, aid in situations of state failure will rely on local stakeholders' assessments, priorities and own initiatives.

The EC is taking concrete steps to promote strategic partnerships with **UN and multilateral agencies** in areas which make coherent contributions to EC food security programmes. Strategic partnerships also support the work of the EC in policy dialogue in the international food security arena. Strategic partnerships provide a means of building upon the respective comparative advantages in specific areas, whilst also reinforcing the 'added value' of a consistent approach amongst donors. Recently, the Commission has signed memoranda of understanding with the FAO and WFP. Other UN agencies do relevant work in terms of food security, UNICEF, UNDP, WHO, IFAD, UNRWA, for example. The CGIAR group is a prime partner of the Commission as far as agricultural research is concerned.

The role of civil society organisations as Programme partners will be of primary importance in all components of the programme, as strategic allies in advocacy, as prime partners in the design and provision of aid in situations of transition and instability and as promoters of innovation. The programme will support the capacity of Northern and Southern NGOs to engage in policy dialogue on food security. The Programme will foster cooperation between NGOs and other non-state actors, and the private and public sector. The role of professional associations, trade unions and private institutions will be actively promoted.

Depending on the specific situations, **public stakeholders** could also be partners of the programme. **Local authorities** play an important role in fragile states and situations of post-crisis. **Continental, regional and national institutions** might be associated with global programmes for the delivery of global public goods, such as research and innovation. There could also be scope for involving public stakeholders in the promotion of innovative food security policies and strategies.

ANNEX II - PUBLIC CONSULTATION REPORT

In a spirit of consultation and dialogue, as enshrined in the Commission Communication COM(2002) 704, the drafting of the Food Security Thematic Programme involved the participation of both Commission departments and a wide range of stakeholders and civil society organisations.

Using an issues paper for the purposes of the consultation process was chosen in order to facilitate a truly participatory consultation process. First of all, the paper was prepared on the back of literature made available by specialised agencies in food security, informal discussions and a critical review by the Commission departments concerned. The issues paper was sent to 50 Delegations in countries where food insecurity prevails. It was circulated to policy departments of specialised agencies, such as IFPRI (CGIAR), FAO and WFP, as well as, informally, to EU Member States. The paper was published on the Europa website for general public information. It was also discussed at meetings with two NGO networks, the EU Food Security Group of CONCORD and the International Food Security Network, which facilitates the work of local NGOs in 12 food-insecure countries.

Feedback from the consultation, which was generally very positive on the pertinence and substance of the Thematic Programme, provided interesting material for the drafting of the Communication.

In particular, Delegations underlined the need to ensure flexibility and rapid procedures for the implementation of the Programme, together with greater coordination/synergy among the different cooperation instruments, be they geographical or thematic (other budget lines) and particularly relief.

Specialised agencies provided valuable inputs both on policy and methodological issues, according to their main areas of competence. FAO highlighted the importance of continued investment to develop capacities and food security information systems while applying a strategy combining short and long-term approaches. WFP focused on the second component of the Thematic Programme, situations of transition, and elaborated on the phasing-in/phasing-out of relief and the need for a good mix of assistance for long-term recovery and development, supporting community building and local authorities. IFPRI underlined the need for a broad approach to food security by investing in rural development and agriculture, without neglecting urban food security, particularly in capacities and technology.

EU Member States stressed the need for an integrated approach to food security as part of poverty reduction and pro-poor growth, and underlined the importance of good governance and decentralisation/local development. They emphasised the importance of not neglecting poor urban dwellers, the landless and the private sector as a partner.

Civil society organisations warned against procedures that might make the Programme rigid and slow to implement, while NGOs stressed the importance of their role not only as implementing partners, but particularly in advocacy and policy-making. The need for increased NGO/South-South and North-South cooperation was also highlighted. NGOs provided a number of concrete and interesting inputs for the future programming of the new thematic instrument.